

OBČINSKA UPRAVA

Poučni stanovski list županom, občinskim tajnikom, občinskim svetovalcem in drugim javnim organom.

Izhaja vsakega 5. in 20. dne meseca, ter stane celoletno 8 kron, polletno pa 4 krone.

Dopise je pošiljati uredništvu »Občinska Uprava« v Ljubljani. — Rokopisi se ne vračajo.

Odgovorni urednik:

Dr. Vladimir Ravnihar.

Naročnino in oglase sprejema upravništvo »Občinske Uprave« v Ljubljani.

Cena oglasom je za dvostopno petitno vrsto 20 vinarjev, večkratno inseriranje po dogovoru.

Občine in njih poslovni jezik.

Zgodil se je slučaj, ki zahteva, da se bavimo s tem vprašanjem. Občinski odbor na Viču je v seji dne 19. vinotoka 1905 soglasno sklenil, da bo nadalje dopisoval le v slovenščini in tudi sprejemal in reševal le slovenske dopise. Proti temu sklepu se je pritožila neka stranka, kateri je, izvršuje odborov sklep občinski urad vračal nemške dopise nerešene, na okrajno glavarstvo. Na to pritožbo je okrajno glavarstvo posluščevaje se § 95 obč. reda za Kranjsko razveljavilo sklep občinskega odbora viškega z utemeljevanjem, da sklep nasprotuje zakonu z dne 21. grudnia 1867, drž. zak. št. 142 in posebno § 19., po katerem so v deželi navadni jeziki ravnopravni. Nastaja tedaj vprašanje, ali je smel ustanoviti občinski odbor viški tak sklep, in je li bilo v zmislu sedaj obstoječih veljavnih zakonov opravičeno okrajno glavarstvo ljubljanske okolice razveljaviti določbo občinskega odbora na Viču. Ob pomankanju natančnejših določb glede poslovnega jezika občin v občinskem redu za Kranjsko je na stavljeni vprašanji pač težko precizno odgovoriti. Storiti morem to le na podlagi splošnih določb, ki veljajo glede uradnega jezika. Po našem mnenju je bila občina na Viču brezdvomno opravičena skleniti zgoraj navedeni sklep glede poslov v domačem lastnem delokrogu, v zadevah izročene delokroga pa le glede reševanja dopisov, sprejemati pa v teh zadevah mora tudi v kakem drugem v deželi navadnem jeziku pisane vloge, reševati pa jih tudi v tem jeziku pa občina gotovo ni dolžna. Ravnotako pa okrajno glavarstvo ni bilo opravičeno razveljaviti sklepa v polnem obsegu, ampak le glede zadev izročene delokroga. Sicer pa je viška občina vložila proti razveljavljenju pritožbo na deželno vlado, in se po rešitvi te hočem o še baviti s to zadevo. V ta namen pa prosimo županstvo na Viču, da nam

dopošlje prepis razsodbe deželne vlade. Končno pa moramo viškemu občinskemu odboru iskreno čestitati na njegovem odločnem prizadevanju, priboriti naši materinščini v uradnem poslovanju večjo veljavo. Slovenske občine, nasledujte!

Pravica do obveznega sprejema v domovinsko zvezo po zakonu z dne 5. grudnia 1896, drž. zak. št. 222.

Sestavil dr. S.

IV.

Kateri so pogoji za obvezen sprejem v domovinsko zvezo, t. j. kedaj občina nesme zavrniti prošnje za sprejem v domovinsko zvezo?

(Nadaljevanje.)

Podrobneje se nam je sedaj baviti z vprašanjem „obteževanja oskrbe ubogih“, kakor se izraža domovinski zakon sam, ali kakor umljiveje lahko rečemo: z ubožnim oskrbovanjem.

Domovinski zakon določa namreč kot zadnji pogoj za priposestevanje pravice do obveznega sprejema v domovinsko zvezo, da oseba, ki hoče to pravico zadobiti, tekom svojega desetletnega prostovoljnega bivanja v občini ne sme obteževati oskrbe ubogih.

Pomen te določbe je sledeči:

Le tisti priposestuje pravico do obveznega sprejema v domovinsko zvezo, kdor tekom svojega desetletnega prostovoljnega bivanja v občini — ni užival ubožne oskrbe. Ubožno oskrbovanje pretrga v pravem pomenu besede — tek desetletnega roka, kakor smo to že pri prostovoljnem opustu bivanja — razložili.

Če hoče ta oseba priposestvovati pravico do obveznega sprejema, mora od onega časa naprej, ko je prenehalo njeno ubožno oskrbovanje, iznova celih deset let prostovoljno bivati v občini. — Dobe svojega bivanja pred ubožnim oskrbovanjem, kakor tudi časa ubožnega oskrbovanja samega, torej ne more šteti v desetletni rok bivanja, temveč le dobo, ki sledi ubožnemu oskrbovanju.

Lotiti pa se moramo sedaj vprašanja, kaj je „obteževanje javne oskrbe ubogih“. Ali pretrga v resnici vsaka podpora, ki jo kdo dobi, — tek desetletnega roka, ali morda le podpore, ki jih dobimo iz ubožne blagajne; ali zadostuje vsaka najmanjša podpora, ki jo dobimo — da se pojavi ta učinek, ali mora biti podpora morda večjega obsega.

Na to vprašanje nam odgovarja § 2. domovinskega zakona iz leta 1896. v svojem zadnjem odstavku — sicer ne povsem umljivo in točno, kakor bi bilo želeli — vendar pa v toliko jasno, da lahko razberemo vsaj namene, ki jih je imel zakonodajalec, ko je stavil to določbo.

Slovenski prevod domovinskega zakona rabi sicer izraz „obteževanje javne oskrbe ubogih“, ali ker se nam ta izraz ne zdi točen in tudi ne povsem pravilen, rabili bomo v bodoče le izraz „javno ubožno oskrbovanje“, ki še najbolj odgovarja nemškemu izrazu „öffentliche Armenversorgung“. Domovinski zakon določa, da pretrga le javno ubožno oskrbovanje desetletni rok bivanja, kar pomeni, da ima te posledice le ono oskrbovanje, ki ga dobimo iz javnih sredstev, bodisi občinskih ali deželnih — ne pa tudi oskrbovanje, ki nam ga nakloni zasebna milosrčnost. — Podpore torej, ki jih dobimo od zasebnikov — ne pretrgajo teka desetletnega bivanja.

Ta učinek povzročajo le one podpore, ki jih dobimo iz občinskih ali deželnih sredstev, (ubožna blagajna, deželni fond, i. t. d.)

S tem smo torej že nekoliko omejili pojem „ubožnega oskrbovanja“.

Odgovoriti nam je le še na vprašanje — je li pretrga vsaka podpora, ki jo dobimo iz javnih sredstev tek desetletnega bivanja — ali le kaka večja, trajnejša podpora?

Med javno ubožno oskrbovanje ne uvršča domovinski zakon: oproščenja od šolnine, uživanja kake ustanove in slednjič tudi ne začasnih podpor* — ter nam podaja o tem obenem navodila, kakor nam je v njegovem smislu umeti izraz „javno ubožno oskrbovanje“.

Iz besedila popreje navedenega § 2. torej že posnamemo, da moramo natančno razločevati med začasnimi podporami in med pravim ubožnim oskrbovanjem.

* Slov. prevod državnega zakonika rabi mesto termina „začasne podpore“, izraz „podpore, ki se dajejo le mimogrede, kar naj bi odgovarjalo nemškemu „vorübergehende Unterstützung“. Točnejši in umljivejši se nam zdi izraz „začasne podpore“.

Začasne podpore ne pretrgajo roka desetletnega bivanja, pač pa ubožno oskrbovanje v pravem pomenu besede. —

In to ubožno oskrbovanje nam je v smislu domovinskega zakona umeti kot trajno ali vsaj delj časa trajajoče oskrbovanje, kot delj časa trajajoče podpiranje kake osebe. —

Povedati nam je sedaj, kaj so le začasne podpore in kaj je pravo ubožno oskrbovanje, ki edino pretrga desetletni rok bivanja v občini in ki ovre priposestvovanje pravice do obveznega sprejema v domovinsko zvezo.

Začasne podpore so one, ki se dajejo z namenom, da se z njo odpomore hipni potrebi kake osebe, ki se sicer redno sama preživlja s svojimi lastnimi močmi a se vsled nezgode, ki jo je zadela za nekaj časa ne more sama oskrbovati.

Najbolj bomo razumeli pojem „začasna podpora“ ako navedemo praktičen slučaj.

Anton Jelovec je dninar občine Logatec. Z žulji svojih rok se redno in pošteno preživlja. Nakrat oboli in ne more več na dnino. Nekaj dnij se preživlja s svojimi prihranki, potem pa je prisiljen obrniti se do svoje domovinske občine, da mu poskrbi oskrbo in zdravniško pomoč. — Domovinska občina ugodi njegovu prošnji ter mu pošlje vsak dan znesek 75 v. — Po treh tednih Jelovec zopet okreva, ter se loti takoj zopet dela. Kakor poprej, tako se tudi odslej zopet sam preživlja.

Podpora, ki jo je dobil Jelovec, ima gotovo značaj „le začasnih podpor“. — Anton Jelovec se redno sam preživlja, le vsled nepričakovane nezgode, vsled bolezni, je bil prisiljen, prejemati podporo od svoje domovinske občine. — Podpora je bila v tem slučaju potrebna da se odpomore začasnemu potrebi in onemoglosti Antona Jelovca.

Taka, le začasna podpora je brez vsakega vpliva pri vprašanju priposestvovanja domovinske pravice. — Taka podpora ne more pretrgati teka desetletnega roka. In to je tudi povsem pravilno. — Ali bi ne bilo naravnost kruto, ako bi se odrekla pravica do obveznega sprejema v domovinsko zvezo osebi, ki se je ves čas pošteno s svojimi močmi preživljala in ki je bila le vsled hipne, nepričakovane nezgode, le vsled začasne onemoglosti prisiljena za nekaj časa prejemati milosti iz občinske blagajne.

Začasne podpore bi bile n. pr. tudi še sledeče: denarne podpore ob času ujmov, zdravniška pomoč in zdravila ob času bolezni, oskrbovanje v bolnišnici itd.

Opozarjati pa moramo, da ne veljajo ti primeri v vseh slučajih brez izjeme. — Preiskovati bomo morali v vsakem posameznem slučaju, komu se je dala podpora, zakaj se je dala podpora itd. — in še le potem bomo lahko z vso gotovostjo razsodili, kako nam je označiti to podporo. — Pri tej presoji se nam bo ravnati po navodilih, ki smo jih v gorešnjem začrtali, ko smo razložili, kako nam je umeti pojem „začasna podpora“.

S tem, da smo določili pojem „začasna podpora“, povedali smo tudi že, kaj je ubožno oskrbovanje v pravem pomenu besede. — Vsaka druga podpora, ki nima vseh znakov le začasne podpore, je „ubožno oskrbovanje“, kakor nam je ta izraz tolmačiti v smislu domovinskega zakona. — Pa tudi izraz uživati „ubožno oskrbovanje“ sam nas že navaja k pravemu tolmačenju.

Beseda „oskrbovanje“ nam znači, da mora biti dotična oseba delj časa oskrbovana. Ubožno oskrbovanje izraža le oni, ki delj časa zajema sredstva za svoje preživljanje iz javnih zakladov, ki delj časa ne more z lastnimi močmi in sredstvi preživljati sebe in svojcev. — Istotako se mora le o onemu govoriti, da uživa ubožno oskrbovanje, ki je v resnici „ubog“, kakor nam je umeti izraz „ubog“ v smislu domovinskega zakona. — Kdo je ubog, nam povejo §§ 22. in sledeči domovinskega zakona iz leta 1863., ki jih je imel zakonodajalec pred očmi, ko je določal v domovinskem zakonu iz leta 1896., da pretrga ubožno oskrbovanje tek desetletnega bivanja. —

§ 22. nalaga domovinski občini dolžnost, da mora podpirati svoje domovince, če obubožajo — in § 26. določa, da je le onega smatrati za ubogega, ki se sam ne more s svojimi močmi preživljati. — Iz obeh teh določb lahko posnamemo, da smatra domovinski zakon le one za uboge, ki se trajno, ali vsaj dalj časa ne morejo sami preživljati in ki so radi tega trajno navezani na podporo svoje domovinske občine. — Ubožno oskrbovanje uživa v smislu domovinskega zakona torej le oni, ki je trajno navezan na podporo domovinske občine.

In le oni, ki je v popreje obrazloženem smislu tekom desetletnega bivanja v občini užival ubožno oskrbovanje, ne more priposestevati pravice do obveznega sprejema v domovinsko zvezo. —

Kot primer pravega ubožnega oskrbovanja nam služi sledeči slučaj:

Janez Koder ima v občini Cerklje kočjo ter nekoliko polja. Njegova družina obstoji iz žene in petero nedoraslih otrok. — Z največjim trdom si pribori Koder komaj toliko, da bomo preživi sebe in svojce. — Nekega dne se ponesreči pri sekanju debel v gozdu. Močan hlod mu pade na nogo ter mu jo zdrobi. — Koder mora v bolnišnico, ter ostane ondi 4 tedne. V bolnišnici mu morajo odrezati nogo, pohabljen se vrne zopet v svojo domovino. Opešan in onemogel ne more več toliko zaslužiti, da bi vsaj bomo preživil sebe in svojo družino.

Radi tega je njegova domovinska občina St. Jurij prisiljena — mu vsak mesec poslati 5 K podpore.

Na to podporo je navezan celih pet let. Celih pet let ga mora domovinska občina St. Jurij podpirati. — Še le po preteku petih let, odraseta v toliko njegova starejša sinova, da gresta lahko v službo in podpirata svojega očeta. — V tem slučaju z vso gotovostjo lahko trdimo, da je užival Koder ubožno oskrbovanje v pravem pomenu besede, saj je bil trajno nezmožen

si sam priboriti svoj vsakdanji kruh, saj je bil trajno navezan na podporo domovinske občine. —

Ker je torej Koder tekom svojega desetletnega bivanja v resnici užival ubožno oskrbovanje — ni mogel priposestevati pravice do obveznega sprejema v domovinsko zvezo občine Cerklje.

Janezu Kodru toraj občina Cerklje lahko odreče sprejem v svojo domovinsko zvezo. —

Da določa domovinski zakon, da ne morejo pridobiti pravice do obveznega sprejema v domovinsko zvezo osebe, ki so tekom svojega desetletnega bivanja v občini uživale ubožno oskrbovanje — je povsem pravilno in lahko umljivo.

Kakor bi bilo kruto, če bi se odrekla pravica do obveznega sprejema osebi, ki je dobila le začasno podporo, sicer se pa redno in pošteno sama preživljala, istotako bi bilo krivično, če bi se prisililo občine, sprejemati v svojo sredo osebe, ki so za svojega bivanja v tuji občini uživale ubožno oskrbovanje, osebe, ki bodo očitno tudi novi občini le v breme in nadlogo. — Na ta način bi se le prevalila bremena na novo občino — in to bi bilo gotovo krivično.

Dospeli smo do konca. Prerešali smo vse pogoje, ki so potrebni za priposestevanje pravice do obveznega sprejema.

Kdor je torej izpolnil vse pogoje, ki smo jih v tem poglavju razložili, zadobil je pravico do obveznega sprejema v domovinsko zvezo. — Tej osebi torej občina bivališča postavno ne more in tudi ne sme odreči sprejema v svojo domovinsko zvezo.

Upravičenec je torej zadobil trdno pravico, ki jo more edino le v dveh slučajih, ki jih določa domovinski zakon sam, zopet izgubiti. O teh dveh slučajih razpravljali bomo v prihodnjem odstavku, v katerem bomo tudi pokazali na razne napake, ki se često ponavljajo pri presojevanju prošelj za obvezen sprejem v domovinsko zvezo in ki izvirajo iz nepravilnega razumevanja in tolmačenja določil novega domovinskega zakona.

(Dalje prihodnjič.)

Delavsko zavarovanje in občine.

(Nadaljevanje.)

Kakor smo že gori omenili, ima zavarovanec nasproti zavarovalnici pravico do odškodnine za vsako nezgodo v obratu, naj se je ta pripetila popolnoma slučajno, po krivdi podjetnikovi, vsled nepredvidnosti poškodovančeve ali kakorkolsibodi, izimši le slučaj, da je nezgodo povzročil poškodovanec sam namenoma ali nalašč. V tem slučaju ga seveda zavarovalnica ne odškoduje.

Če pa je nezgodo povzročil podjetnik sam, ali njegov namestnik, ali poslovodja namenoma, ali če se je nezgoda prigodila vsaj po krivdi ene teh oseb, ima poškodovanec morebiti tudi po obč. državljskem za-

koniku pravico do odškodnine nasproti tej osebi, ki je nezgodo zakrivila? Mnogokrat se pripeti, da skuša poškodovanec za vsako ceno dokazati, da se nezgoda ni pripetila slučajno, marveč, da jo je zakrivil podjetnik, poslovodja, ali celo kak uslužbenec iste vrste, kot je poškodovanec sam. To dela gotovo le radi tega, ker misli, da bode dobil, če se mu dokaz posreči, ne le odškodnino od zavarovalnice, marveč bode zamogel civilnopravno zahtevati odškodnino tudi od tistega, ki je nesrečo zakrivil. A to je zmota. Če se zamore namreč res dokazati, da je podjetnik ali kdo drugi nesrečo zakrivil, mora ta povrniti zavarovalnici svoto, kojoj ima ta plačati odškodovancu. Zadnji dobi tedaj le od zavarovalnice odškodnino, ki mu pripada po tem zakonu, od onega pa, ki je nesrečo zakrivil, ne dobi ničesar. Le ko bi svota, katero prisodi sodišče onemu, ki je nesrečo zakrivil, presegala svoto, ki jo ima zavarovalnica po tem zakonu izplačati ponesrečencu, dobi ponesrečenec ta prebitek.

Če je ponesrečenec član kake bolniške ali podporne blagajne ali če je zavarovan tudi še pri kaki privatni zavarovalnici, tedaj mu pravic, ki jih ima do teh blagajn, zavarovanje po tem zakonu in odškodnina, ki jo dobiva po tem zakonu, nikakor ne krati.

Kedaj pa začne zavarovalnica plačevati odškodnino ponesrečencu, ki ni vsled nezgode umrl, marveč je le za več ali manj časa za delo nezmožen? Ker je vendarle večina poškodb pri obratnih nezgodah takih, da poškodovanec tekom štirih tednov zopet docela ozdravi in je zopet zmožen za delo, odreja zakon, da zavarovalnica za prve štiri tedne ne plača ničesar. Poškodovanec dobi tedaj za prve štiri tedne ali, če posledice poškodbe niti toliko časa ne trpe, za ta krajši čas le bolniščino od bolniške blagajne, koje član je. Pri večjih poškodbah pa, kojih posledice trpe čez štiri tedne, začne zavarovalnica po zakonu izplačevati zavarovalno rento še le z začetkom petega tedna, odkar se je pripetila nezgoda. Od tega časa naprej pa dobiva ponesrečenec rento od zavarovalnice in bolniščino od bolniške blagajne, kolikor časa mu poslednja pripada. Ta doba štirih tednov, v kateri dobiva ponesrečenec le bolniščino, a nič zavarovalne rente, imenuje se karenčna doba.

Zavarovalnica ima navadno z vsemi bolniškimi blagajnami svojega okrožja sklenjeno pogodbo, vsled katere na račun zavarovalnice vsaka blagajna izplačuje zavarovalno rento upravičencem, ki so njeni člani.

Kar se tiče organizacije zavarovalnic, omenili smo že zgoraj, da je ta pri nas teritorialna, t. j. da obstoji praviloma za vsako kronovino v njenem glavnem mestu posebna zavarovalnica, ki obsega vsa v njenem okrožju obstoječa zavarovanjadolžna podjetja brez razločka. Trst, Primorje, Kranjsko in Dalmacija imajo dosedaj še skupno zavarovalnico v Trstu, istotako Koroška in Štajerska skupno v Gradcu.

V Nemčiji obstajala je v začetku ena sama zavarovalnica za celo državo in za vsa podjetja brez razlike. Kmalu pa se je pokazalo, da je njen delokrog

preobširen in njena uprava pretežavna, zato so prešli pozneje k takozvani strokovnozadružni organizaciji zavarovalnic, vsled katere obstoji v celi državi več zavarovalnic, kojih vsaka obsega še vedno celo državo, a samo gotovo stroko ali vrsto podjetij.

Taka organizacija je še sedaj dopustna tudi pri nas. Posamezno zavarovanjadolžno podjetje namreč ali večje število takih podjetij, bodisi da leže v okrožju ene ali več obstoječih zavarovalnic, zamore z dovoljenjem ministra za notranje zadeve ustanoviti svojo lastno zavarovalnico pod pogojem, da so pri njej zavarovanci vsaj tako zavarovani in ne plačujejo zato večjih prispevkov, kot predpisuje naš zakon v obče. Tako obstoji na Dunaju strokovna zavarovalnica za vse avstrijske železnice.

Poglejmo še ustroj posamezne zavarovalnice. Vse njene posle vodi in jo reprezentuje: načelstvo. To mora sestati s tremi deljivega števila članov. Tretjino teh članov volijo podjetniki, tretjino zavarovanci, tretjino pa jih imenuje sporazumno z dotičnim deželnim odborom minister za notranje zadeve. Načelstvo voli nato iz svoje srede načelnika. Za uradovanje ima zavarovalnica plačane uradnike, katere imenuje načelnikstvo. Vsaka zavarovalnica pa stoji pod državnim nadzorstvom. Vsaka zavarovalnica mora imeti svoj od države potrjen status, ki določa zlasti tudi, kako mora podjetnik pošiljati zavarovalnici različna naznanila, proračune in izkazila.

Vsaka zavarovalnica si mora z lastnimi doneski nabaviti rezervni zaklad, čigar višino določa minister za notranje reči. Vse zavarovalnice v območju tega zakona pa morajo skrbeti zopet za skupni rezervni zaklad, katerega upravlja država sama.

(Dalje prihodajče.)

Dopisi.

Kamnik. (Seja občinskega odbora dne 18. jan. 1906.) Seji predseduje župan g. dr. Kraut in imenuje verifikatorjema zapisnika gospoda Lavrenčiča in Ravnikarja.

Na predlog g. župana se soglasno odobri sklep vodovodnega odseka, da se dunajskemu bančnemu društvu izroči Wagenführerjeva kavčija v znesku 2000 K in izplača ostanek njegovega zaslužka v znesku 500 K z obrestmi vred. — Istotako se soglasno sklene, da se Wagenführerju izplača za risarije in formularije o priliki razpisa vodovodnih del znesek 112 K 80 v. — Za oskrbovanje, nadzorovanje in vzdrževanje vodovoda se imenuje na predlog g. župana kot paznik g. Janko Pohl, vodovodni inštalater in kovaški mojster v Kamniku, njegovim namestnikom pa g. Andrej Albrecht.

Na predlog g. Koschirja se soglasno sklene, prošnji gasilnega društva ustreči in napraviti dva ključa za odpiranje hidrantov, dve kljuki za odkrivanje hidrantnih pokrovov in eno stoječo cev na dva kolena. — Ob enem se sklene na predlog g. Koschirja, da mora vsak hišni gospodar, kateri bo vpeljal vodovod v svojo hišo, napraviti zapiralnik viden na površju, pred pragom

hišnih vrat, da se isti v nujnem slučaju takoj lahko odpre ali zapre. — Ker je jez v Stranjah, v katerem so položene vodovodne cevi, v jako slabem stanju, je gospodarski odsek soglasno sklenil, da se ta jez nemudoma popravi. Na predlog g. župana se ta sklep gospodarskega odseka na znanje vzame in odobri ter sklene, da prispeva mestna občina 200 kron za popravilo jez, katero delo bo stalo 400 K. Vzame se na znanje, da bo cestni odbor kamniški dal za popravilo navedenega jez znesek 200 K. Delo pa bode izvršil tesarski mojster Andrej Urbanc iz Stranj. — Na predlog g. Potokarja se sklene, da se zadeva radi zavarovanja vodovoda glede rudokopov prepusti g. županu, da vse potrebno uredi. — Soglasno se pa sklene g. Fr. di Centa, knezoškofijskemu oskrbniku v Gornjem gradu izreči zahvalo za prijazno opozoritev v tej zadevi. — H koncu seje se podelita ozir. se zvišata dve podpori.

Iz Stajerskega. (Ali smo dolžni plačevati uradne liste?) Mariborsko c. kr. okrajno glavarstvo je z novim letom dovršilo 1. letnik svojega „Uradnega lista“. Ko je pred letom dni vabilo občine in druge urade na naročbo, takrat je pač vsak z veseljem pozdravljal novo podjetje ter se naročal na list. Nadejali smo se, da bode uradni list prinašal poleg ukazov tudi razne, občini koristne razglase ter občine sploh podpiral v njih težavnem delovanju, enako, kakor to stori nova „Občinska Uprava“. A motili smo se! Mariborski „Uradni List“ — obsegajoč 4 do 6 strani — prinašal je le litanjskodolgi imenik raznih obrtnikov od vseh vetrov svojega glavarstva, bodisi da so prosili za obrtni list, bodisi da so nehali obrtovati; nadalje je priobčeval razne žandarmarijske izsledbe, sodnijske oklice in nekatere razglase okrajnih šolskih svetov; končno pa so se narekovali tudi občinam razni ukazi z dostavkom, da se imajo v toliko in toliko dneh rešiti, sicer se kaznuje g. predstojnik z 20 K in se pošlje na županove stroške kazenski sel po dotični akt. Kaj brigajo občino razni tuji obrtniki, kaj razna izsledba in enaka šara? In za te razglase bi naj občine plačevale po 6 K?

Dan na dan se občinam nalaga več dela v prenešenem delokrogu od raznih nadrejenih, prirejenih in podrejenih uradov in za ta opravila ne sprejemajo občine nobenega plačila niti povrnitev stroškov. Narobe! Za „dobroto“, da smejo občine raznim uradom njih delo opravljati, za to „dobroto“ si naj še plačujejo list, v katerem se jim ta opravila ukazujejo! To je narobe svet! Mesto, da bi uradi plačevali občine, naj občine plačujejo njih pikre ukaze? Zastonj za druge delati, povrh pa še radi tega dela stroške imeti, to vendar ne gre! To je tlačanstvo!

Iz tega pač sledi, da občine nikakor niso dolžne uradnih listov naročevati in plačevati. Ako c. kr. okrajna glavarstva hočejo uradovati v uradnih listih, dolžna so ista pošiljati občinam uradne liste zastonj. Koristila bi tudi sama sebi, deželi in državi, ako bi občinam povrh še plačevala „Občinsko Upravo“.

Juger.

Dekani (Istra). Vemo, da je vaš prostor še preveč odmerjen: dovolite torej, da vam in potem vas širšemu občinstvu naznamim le najvažnejše točke, rešene v seji našega občinskega odbora dne 23. in 24. januarja t. j. Protestiralo se je proti zapostavljanju deželni jezikov v živinozdravstvenih razglasih, kjer mrgoli opazk „glej nemški stavek!“ V naši občini pa skoro ni duše, ki bi poznala nemške črke, kamoli razumevala nemške stavke. Vlada lovi slepe miši, a s peskom, ki ga meče v oči Slovanom in Italijanom, ne pomaga stvari. Naj vendar gospoda počaka, da bo nemški jezik proglašen za državnega — če bo! — Na-

dalje je uvedel občinski odbor — menda prvi v Istri — narodni kolek na uradna pisma. Sicer majhen dar naši šolski družbi, a „kamen do kamena — palača!“ Poleg tega se je v gotovini nakazalo družbam sv. Cirila in Metoda v Ljubljani in za Istro po 50 K podpore. Dvema dijakoma višje državne gimnazije v Pazinu dovolilo se je podpore 100 in 20, skupaj K 120. — Storilo se je korak, da vdobimo, ako Bog da, ob Vzročku (izvirku reke Rižane) zdravilišče po Kneipovem sestavu. — Končno se je protestiralo proti mešetarenju dr. Tresič-Pavičiča, ki se pogaja z Garibaldijem za „medvedovo kožo“ slovenskega naroda v Istri. Pozove se ga javno, da dokaže svojo aktivno legitimacijo v tej stvari.

Pa ne smete misliti, da smo se bavili samo s politiko. Rešili smo tudi celo vrsto velevažnih lokalnih vprašanj, ki pa vašega čitateljstva menda ne zanimajo.

Lov v Dekanih je prevzel na dražbi g. Apollonio iz Kopra, ki pa še nikdar ni streljal divjačine. Bil je slavnati mož konsorcija, ki mu načeluje nek c. kr. politični uradnik. Gospoda si je lov po davčnih občinah razdelila, ne da bi obč. odbor o tem kaj vedel, in imenovani uradnik je izposloval, da se je lovskim čuvajem izdalo izkaznice, glaseče se na imena gospodarjev, katerih obč. odbor ne pozna in ne more priznati. Je li to korektno?

Koper (Istra). Dobili smo novega voditelja okrajnega glavarstva v osebi g. višjega komisarja Gridona Polleya, kateremu sledi iz Gorice najboljši glas, da je vesten, razumen, pravičen in nepristranski uradnik. Njegov oče je bil sicer Nemec, a on je rojen in vzrastel v slovenski Sežani ter. poleg drugih jezikov popolnoma vešč slovenščine. Upajmo, da bo naše zaupanje venčano z uspehi v korist tužne slovenske Istre. Svetovali bi mu, naj zahaja med narod, naj se osebno informira o njegovih potrebah, in narod bo mu dobro voljo in ljubezen vračal z oboževanjem. Politični uradniki, ki ne marajo, ali vsled jezikovne nesposobnosti ne morejo biti v neposredni dotiki z narodom, utegnejo priti v odvisnost od svojih subalternih uradnikov, katere pa često vodijo osebne simpatije in antipatije, ne javna korist.

Slovensko uradovanje.

L. 1880. je zagledala beli dan drobna, a dragocena knjiga c. kr. okrajnega glavarja Antona Globočnika „Nauk slovenskim županom, kako jim je delati, kadar opravljajo domačega in izročene področja dolžnosti“. Ta knjiga je bila izšla najprej v nemškem jeziku ter jo je na slovenski jezik preložil šele slavni naš jezikoslovec in pisatelj Fran Levstik. Ta velezaslužna knjiga si je pridobila v največji meri zaslugo, da se je v županskih uradih po vsej slovenski domovini začelo uradovati v slovenskem jeziku ter so s tem dobile naše občine svoj pravi, slovenski značaj. Gotovo je, da ima Globočnikova knjiga še danes nekoliko praktično vrednost ter je želeti, da bi se ravnali po njej vsi občinski uradi slovenske domovine. Naša županstva so v prvi vrsti poklicana, da zahtevajo z največjo trmoglavo vztrajnostjo od vseh uradov, s katerimi imajo uradnega posla, da se izvršuje § 19. državnih zakonov ter dopisuje in uraduje slovensko. Odklanjati je torej vsakoršna nadlegovanja z nemškimi uradnimi dopisi in predpisi

ter je strogo zahtevati, da se daje našemu maternemu jeziku v dejanju tista pravica, ki mu ga je zajamčil ustno in pisмено sam naš cesar! Županje in občinski tajniki naj ne dopuščajo v jezikovnem oziru nobenih koncesij in popustov, nego naj posnemajo lepi vzgled ljubljanskega magistrata, ki uraduje že mnogo let izključno le slovensko ter dopisuje z vsemi deželnimi vladami ter z vsemi ministrstvi edinole v slovenskem jeziku! Državo vzdržujejo državljani s svojimi davki in dokladami, zato pa skrbi že več let državna vrhovna oblast, da imamo Slovani po vseh ministrskih, višjesodnih in davčnih uradih ter po vseh instancah uradnike slovanske krvi in slovanskega jezika. Le ako bodo občinske uprave po Slovenskem uradovale slovensko, se dokaže potrebnost in umestnost teh uradnikov ter se s tem utrdi njih položaj in naša jezikovna enakopravnost! Veselo je torej slišati, da so v zadnjem času zopet nekatere občine na Spodnjem Štajerskem vvedle izključno slovensko uradovanje ter da so dotične občinske uprave sklenile, odklanjati vse nemške dopise, razpise in ukaze! Tako je prav! Take radikalnosti zahteva naša narodna čast in tudi korist občin. Slovenske občine naj si zatorej preskrbe predvsem to Globočnikovo praktično knjigo. Želeti pa je, da bi se kmalu lotil kdo dela, da bi ji dodal še najnovejše vladne naredbе, ki se tičejo uprave občin! Predpisi naraščajo in težko je občinskim upravam obdržati vse v razpregledu. Naročiti je treba dalje deželni zakonik in državni zakonik ter se preskrbeti s predpisanimi slovenskimi uradnimi tiskovinami. Uradovanje občinskih uprav se nepričakovano olajša in izjednostavi, ako so upeljane pravilne tiskovine, ki govore same zase ter je njih izpolnitev čisto priprosta. V dosedanjem uradovanju občinskih uprav so se pojavile tu in tam zmešnjave in velike težave, ker se ni vse pravilno zabeleževalo in vknjiževalo; vse to je rodilo vedno nova dela in nove, često popolnoma nepotrebne skrbi. Mnogo je bila kriva tega še vsiljevana nemščina. Vsega tega pa ne bo, če se vpelje povsod enotno slovensko uradovanje s pomočjo slovenskih tiskovin in obrazcev.

Pogoj uspešnosti dela je povsod red. In pri občinskih upravah je red neizogiben, ako se hoče izogniti občina škoda in županski urad zlobnih kritik in sumničenj. Zato je treba predvsem radikalne točnosti in največje vestnosti pri zapisnikih. Vseh zapisnikov zapisnik pa je vložni zapisnik, v katerega je vsak nov dopis, novo prošnjo, novo pošiljatev, vsako vprašanje, vsak odgovor in vsako rešitev vsak dan sproti in nemudoma vpisati po zaporedno tekočih številkah ter zabeležiti vsebino, dan prihoda in dan odpošiljatve ter naslov, kamor se je rešitev odpravila. V tem vložnem zapisniku je treba največjega reda in natančnosti, sicer zaide v uradovanje zbeganost in nedoslednost ter se rodi napaka za napako.

Poleg vložnega zapisnika je voditi še posebne knjige v razdanih domovinskih listih, poselskih in delavskih knjižicah, zapisnik o tujcih in pod državnim

nadzorstvom stoječih osebah ter končno posebna zapisnika o vladnih (glavarskih) predpisih ter o sklepih občinskega sveta (odbora).

Vzporedno z raznimi zapisniki je treba vzdrževati red v zapisniku registrature, v kateri se shranjujejo rešeni akti. Ta zapisnik mora shranjevati akte tako, da so spisi, zadevajoči eno stvar, skupaj zapisani ter tudi skupaj zvezani. Akti iste zadeve torej ne smejo biti razmetani med druge zadeve, sicer nastane v uradovanju cela anarhija. Pravilna registratura je urejena v zapisniku po abecednem redu, v predalih pa po tvarinah ali materijah! Vsak zvezek imej kratko, a jasno zaznamovano vsebino. Ako se vodita vložni zapisnik in registratura pravilno, potem bo delovanje občinske uprave, torej župana in občinskega tajnika ter občinskega odbora, lahko in vedno v redu!

O posameznih strokah in detajlih občinskoupravnega dela pa bomo govorili v svojem listu v posebnih člankih.

Razne vesti.

V pojasnilo. V nekem listu se je izrazilo mnenje, da naši „Občinski Upravi“ sličen list izhaja tudi na Štajerskem. Temu pa ni tako! Pred leti je pač pokojni Ivan Kač, občinski tajnik v Žalcu izdajal list „Občinski Časnik“, ki je pa po nekaterih številkah prenehal i hajati. Na Slovenskem je sedaj samo „Občinska Uprava“, ki ima edini namen zastopati koristi občin, njihovih zastopnikov in uslužbencev. Dolžnost teh pa je, da krepko podpro svoje strokovno glasilno.

Javna ljudska čitalnica v Ljubljani. Že opetovano se je poudarjala nujna potreba po čitalnici in knjižnici, ki bi bila dostopna pod najugodnejšimi pogoji vsakomur. Župan Hribar je nameraval v tem oziru predložiti čez dve leti načrt za mestno ljudsko javno čitalnico v zvezi s splošno knjižnico, ki naj bi se naselila v prostorih poslopja mestne imovine na Pogačarjevem trgu. Z ozirom na to, da je vprašanje po modernem ljudskem izobraževališču v Ljubljani jako nujno in s posebnim ozirom na ugodnost, ki se za javno čitalnico nudi glede najetja primerne lokala, odločilo se je ferijalno akademično društvo „Prosveta“, da takoj osnuje nekako predhodno ljudsko javno čitalnico, ki bi se lahko pozneje spremenila v smislu namere župana Hribarja. V ta namen je govorila deputacija „Prosvete“ z odborniki „Narodnega doma“, ki so obljubili delovati na to, da se da „Prosveti“ v najem vsaj večja dosedanja gostilniška dvorana v pritličju „Narodnega doma“ v svrhu ustanovitve ljudske javne čitalnice. Odbor „Prosvete“ se je obrnil tudi do nekaterih občinskih zastopnikov, ki so obljubili podporo od strani občine. S tem je ustanovitev ljudske javne čitalnice v Ljubljani zagotovljena; ž njo pa je zasnovan tudi temelj za centralno slovensko ljudsko javno čitalnico.

„Naša Zveza“ se imenuje v Ljubljani osnovana stanovska in politična organizacija, ki ima namen ščititi in pospeševati socijalne, gospodarske in politične koristi uradniškega stanu. V smislu § 3 pravil so redni društveni člani vsi stalno nameščeni aktivni ali umirovljeni uradniki obojega spola, bodisi državni, deželni,

občinski, javni ali zasebni, profesorji in učitelji. Pristop je toraj omogočen najširšim slojem slovenske inteligence, ki je bila doslej neorganizovana, a bode imela v „Naši zvezi“ močno in vplivno stanovsko in politično organizacijo.

Društvo za pospeševanje prometa tujcev v Kamniku. 21. m. m. se je vršil ustanovni shod tega društva v Gasilnem domu. Že pred enajsto uro se je zbralo lepo število kamniških meščanov. Točno ob 11. uri je pozdravil sklicatelj shoda kamniški župan g. dr. Al. Kraut navzoče meščanstvo in v svojem nagovoru poudarjal važnost prometa tujcev s posebnim ozirom na naše mesto. Duhovito je primerjal naše razmere z onimi v Švici in kazal na velike uspehe, ki so jih dosegli ondaj s pospeševanjem prometa tujcev. Za vzgled je navajal tudi sorodni nam Bled ter bližnjo celovško okolico, katera dva kraja sta se povzdignila in postala pomembna samo s tem, da se je gledalo na udobnost tujcev in da se jih je kolikor mogoče mnogo ondaj nasedlilo. Pri nas pa pogrešamo tujcev in sicer takih, katerim ni ležeče na par kronah in ne štedijo pri vsaki stvari, hočejo pa imeti udobno življenje. Vso to nalogo bi imelo prevzeti društvo za pospeševanje prometa tujcev. Sicer se je že pred leti ustanovil med mestnim odborom olupševalni odsek, ki je pa po kratkem življenju zopet preminul. Tako bi se tudi sedaj zgodilo, in zopet bi ostalo brez uspeha vse prizadevanje nekaterih oseb. Novo osnovano društvo pa bo tudi finančno mnogo lažje izhajalo, ker bo seveda pristopilo k deželni zvezi. Ta zveza pa dobiva razne podpore, tako od ministrstva 6000 K, mesto Ljubljana prispeva 4000 K, torej znaša podpora deželne zveze že sedaj 10.000 K, od katere svote bi tudi društva, katera so zastopana v zvezi, dobivala podporo. S to podporo bi društvo lahko marsikaj storilo. Poleg denarne podpore bodo društvu v brezplačno uporabo načrti za različne stavbe, katere služijo tujcem. Urad, ki se bode ustanovil v Ljubljani, imel bode takisto tudi Kamnik v svoji evidenci. Za naše mesto je torej vitalnega pomena, da se ustanovi društvo za pospeševanje prometa tujcev. Nato prečita g. Slatnar društvena pravila. Po prečitaniu pravil so se sprejemali člani. Pristopilo je takoj več članov, nakar konstatuje g. dr. Kraut ustanovitev društva in preide nato k volitvi odbora. Voljeni so bili soglasno gg.: Josip Fajdiga, Janko Koschier, dr. Al. Kraut, Karol Kummer, Josip Močnik, Anton Slatnar in Ignacij Tramte. S krepkim apelom na delavnost in vstrajnost novega odbora zaključil g. dr. Al. Kraut ustanovni občni zbor, zahvaljujoč se meščanom, da so pokazali zanimanje za društvo, ki je za naše mesto gotovo važnega pomena.

Pravilnik za mestno klavnico v Škofji Loki je z določenimi pristojbinami potrdila deželna vlada kranjska, ki je z ozirom na to, da novo sezidana mestna klavnica tako glede prostora, kakor notranje oprave svojemu namenu popolnoma zadošča, prepovedala porabo obstoječih in napravo novih klavnic v okolišu mestne občine škofjeloške.

Za pobiranje občinske doklade od užitnine na vino, mošt, sadni mošt in meso si morajo občine izposlovati dovoljenje c. kr. finančnega ravnateljstva. Županstva se imajo radi pobiranja takih doklad obrniti pravočasno na to ravnateljstvo in sicer ali potom okr. glavarstva ali deželnega odbora.

Državno podporo v znesku 150 K je podelilo kmetijsko ministrstvo stanovnikom kraja Dobliče v črnomeljskem okraju za napravo dveh vodohramov v dolini Mrzla Draga.

Nagrade kmetiskim poslom. Kakor znano, podeljuje c. kr. kmetijska družba za Kranjsko iz cesar

Franc Jožefovega jubilejnega sklada vsako leto 10 nagrad po 20 kron starim in zvestim kmetiskim poslom, ki zamorejo dokazati večletno službovanje pri eni hiši. Za lansko leto so se te nagrade podelile sledečim poslom: Jeri Fink v Zgornjem Mozlu: (63 službenih let), Karolini Kalija v Svibnjem (55 sl. let), Juriju Kralj v Krasnici, (54 sl. let), Matiju Janežič v Boštanju (50 sl. let) Antonu Vidmar v Doleh (50 sl. let), Matiju Kovačič v Bujnofu (52 sl. let), Marjeti Marvin v Dobličih (41 sl. let), Marijani Šuštar v Predtrgu (40 sl. let), Gregorju Smerkol v Drnovem (37 sl. let) in Mihaelu Drol v Medvodah (36 sl. let).

Vojaški nabori na Kranjskem. A. I. Naborna komisija c. in kr. dopolnitvenega okrajnega poveljstva št. 17. v Ljubljani posluje v Litiji dne 1., 2. in 3., v Višnji gori 5. in 6., v Mokronogu 8., v Kostanjevici 10., na Krškem 12. in 13., v Radečah 14., v Kamniku 16. in 17., na Prevojah za sodni okraj Brdo 20. in 21., v Trebnjem 23., v Žužemperku 24., v Rudolfovem 26., 27. in 28., v Metliki 30., v Črnomlju 31. sušca in 2. mal. travna, v Kočevju 4. in 5., v Ribnici 6. in 7., v Velikih Laščah 9., v Škofji Loki 11., 18. in 19., v Kranju 20., 21. in 23. v Trzinu 25., v Radovljici za sodna okraja Radovljica in Kranjska gora 27., 28. in 30. mal. travna. II. Naborna komisija na Vrhniki 20. in 21., v Ljubljani, 23., 24., 25. in 27. za sodni okraj Ljubljanske okolice 27., 28. in 30. za mesto Ljubljano. B. Naborna komisija c. in kr. dop. okr. pov. št. 97. v Trstu v Vipavi 5 in 6., v Postojni 7. in 9., v Ilirski Bistrici 10. in 11., v Ložu 23., v Cerknici 24., v Idriji 26. in 27. in v Logatcu 30. malega travna.

Zdravilska taksa. Z ukazom ministrstva za notranje stvari z dne 14. grudnia 1905. l. drž. zak. št. 191 se, doba veljavnosti zdravilske takse za l. 1905. podaljšuje do konca ročnika 1906. in ostanejo v zdravilski taksi za leto 1905. obseženi postavki cen v moči toliko, kolikor ni v tabeli tega ukaza obsežena kaka izprememba teh postavkov. Vsi lekarničarji brez izjeme, potem zdravniki in ranocelci, oziroma živinozdravniki, ki so upravičeni imeti domačo lekarnico, se morajo natančno držati teh taksnih postavkov in si nabaviti tiskan izvod teh postavkov.

Ogled radi ognjarnosti je po požarnem policijskem redu izvršiti vsako leto v občini in nedostatke v tem oziru označiti v zapisniku, ki se ima o tem ogledu sestaviti. Prepis zapisnika je najdalje do konca leta predložiti pristojnemu okrajnemu glavarstvu. Ogled ima izvršiti župan, ali kak drug član občinskega odbora ali v to postavljeni komisariji pridruživši si jednega zvedenca in kjer je ustanovljeno gasilno društvo tudi zastopnika tega društva. Na točno in vestno ogledovanje je polagati največjo važnost, ker se je že tolikrat pripetilo, da je malomarnost v tem pogledu bila povzročiteljica največjih požarov.

Leksikon občin. C. kr. centralna statistična komisija je izdala za vseh štirinajstero v državnem zboru zastopanih kraljestev in dežel po en leksikon občin, za katerega so se uporabili podatki zadnjega popisa ljudstva z dne 31. grudnia 1900 in ki nadomešča specialne repertorije krajev, sestavljene na podlagi popisa ljudstva leta 1880 in 1890. Poleg nemške izdaje izide leksikon občin za Štajersko, Koroško, Kranjsko in Primorje tudi v slovenskem jeziku in opozarjamo slovenske občine, da pri naročanju te važne in potrebne knjige zahtevajo slovenske izdaje, ker sicer jim dopošlje c. kr. dvorna in državna tiskarna na Dunaju, ki je leksikon založila, nemško izdajo. Knjiga stane v prednaročbi 8 K, sicer 10 K. Leksikon vsebuje na levi strani okrajna glavarstva, sodne okraje, politične občine in kraje z navedbo prebivalstva po spolu, veri in

občevalnem jeziku in koliko hiš ima kraj. Nadalje navaja v predelku „oprema z napravami“ vse važnejše naprave v posameznih krajih kakor urade državne, deželne in samoupravne, šole, verske oblasti in naprave, javne korporacije, muzeje, umetniške zbirke, knjižnice in gledališča, bolnišnice z zdravstvenim osebjem vsake kategorije, dobrodelne zavode, denarne zavode itd., končno še nadmorsko višino pri vseh mestih, trgih, zdraviliščih in župnih cerkvah. Na desni strani pa podaja leksikon davčne okraje z davčnimi občinami, od teh mero površine v hektarjih, ki se davku podvržena razdeli v njive, travnike, vinograde, pašnike in planine in gozde, število veleposestev in tovarn, stanje živine in sicer konjev, goveda, ovac in svinj. Vsi ti raznovrstni in za vsakega zanimivi podatki priporočajo kar najbolj knjigo v nakup, za občinske urade pa je nabava leksikona naravnost nujna potreba. Želeli bi pač, da bi statistična komisija delo preje izvršila, ker so podatki po petih letih pomanjkljivi in že zdatno premenjeni. Tudi naj bi se v prihodnje vsaj v slovenskih izdajah opustile docela nepotrebne nemške označbe slovenskih krajevnih imen.

Tržaškemu magistratu je vlada odvzela posle politične oblasti prve stopnje in zadeve okrajnega šolskega nadzorstva in za opravljanje teh poslov ustanovila „namestniški svet tržaški“. Že pred kratkim je vlada odvzela tržaškemu magistratu mobilizacijske posle, tako da opravlja tržaški magistrat le še pobiranje davka v izročenem delokrogu. Ta nenavadna vladna odredba, ki nima primera v Avstriji, je vlada joče magistratne kroge v Trstu umevno zelo hudo zadel in italijanski poslanci so radi tega že interpelirali v poslanski zbornici. Kot povod tako strogemu vladnemu postopanju je po časniških vesteh to, da je magistrat tržaški pristransko postopal in sosebno protežiral priseljene italijanske državljane in s tem podpiral iredento. Gotovo pa so bili tudi vojaški oziri mero dajni.

Zaradi „c. kr.“ — globa. Nekemu občinskemu tajniku se je v naglici pripetila smola, da je v naslovu izpusil kratici „c. kr.“ ter pisal le „okrajno glavarstvo v Kopru.“ Čez nekaj dni je v dobil grozovit nos in zažugano globo, ako se ne poboljša. Zanimivo!

Jezikovne razmere na c. kr. politični oblasti v Kopru so bile zadnji čas naravnost izpod vsake kritike. Dopisi županstvom niso ne hrvatski, ne slovenski, mrgoli pa poleg tega še pisarniških in drugih pomot, tako da teh ugank večkrat pri najboljši volji ni bilo mogoče razvozljati. Neka županija se je pritožila. Kaj se je zgodilo? Ozmerjali so župana in tajnika, da „čepidlačita“ ter jima zažugali z najstrožjimi merami, ako se bosta še nadalje tako „nepristojno“ obnašala. Segal li tako daleč nadzorstvo političnih oblasti nad avtonomno občino? Kdo more siliti župana slovenske občine, da pozna n. pr. turško besedo „kajšije“ ali da ve, kaj mu je storiti, ko se mu po zimi ukazuje preganjati „zmije“? Naj dopisujejo politične oblasti slovenskim občinam izključno v razumljivi slovenščini, hrvatskim v jasni hrvaščini, a nikomur ne v neki mešanici, ki ni ne tič ne miš, in ki je še po pisarniškem oseboju tako spakodrana, da ugank, kakor rečeno, noben filolog ne razreši.

Železniška zveza z Dalmacijo. Nekateri listi priobčujejo vesti o nekem železniškem načrtu za zvezo z Dalmacijo in to preko otoka od Trsta do Zadra. Ta proga bi veljala 30 milijonov kron in bi posebno

ljuba bila Italijanom. Resna proga ostane: podaljšana dolenska železnica.

Odlikovanje. Zlati križec za zasluge je dobil od cesarja bivši župan občine Sv. Križ na Vipavskem g. Filip Terpin in župan v Šmarjah pri Ajdovščini g. Franc Gruntar.

Okrajni komisar celjski. Okrajni komisar pri okr. glavarstvu v Mariboru dr. Koch-Thannheimb je premeščen v isti lastnosti k okrajnemu glavarstvu v Celje.

Razmere v občini Veprinac v Istri. V občini Veprinac okr. glavarstva Volosko vladajo precej čudne razmere. Občinske volitve bi se bile morale vršiti že pred dvema mesecema, a niti volilni imenik še ni do danes izložen na ogled. Občino imajo v rokah italijanaši, ki so laškega mišljenja, a ne znajo nič laški govoriti razen občinskega tajnika Markija, ki je izdajalec svojega hrvatskega naroda. Ako bi se delalo po pravici, priti bi morala pri prihodnjih občinskih volitvah hrvatska stranka z večino v odbor. A kaj se je zgodilo? daj pred volitvami, o katerih se še ne ve, kdaj se bodo vršile? Sklicali so občinsko sejo, pri kateri so vzeli v občinsko zvezo toliko svojih pristašev, da dr. Krstić, da bodo zmagali v I. razredu, za katerega jim je najbolj predlo. Ta seja je bila 30. jan. K seji je hotelo priti na galerijo nekaj občanarjev. Pri vratih občinskega poslopja pa so jih sprejeli žandarji, ki so jim zabranili vhod. Občanarji so si v ostrih besedah dajali duška nad tako krivičnostjo.

Laška šola na Brjah pri Gorjanskem v Istri. Občinski svet v Brjah zaprosil je „Lego nazionale“, da mu postavi laško šolo, kar je ta drage volje obljubila. Seveda je ta prošnja občine brske obudila veliko presenečenje pri vseh Slovencih, saj so Brje popolnoma slovenski kraj. Stvar je pa taka-le: Občina Brje je prošila 16 let za ljudsko šolo, a je ni dobila, ker jo je deželni šolski svet odbil. Ker hočejo Brci imeti na vsak način šolo, odločili so se naprositi „Lego“, da jim postavi svojo šolo, če ne dobe slovenske.

Listnica uredništva.

Vsem cenjenim gospodom dopisnikom najsrčneja zahvala za poslane dopise. Prosimo še nadaljnjih poročil. List je ustanovljen, da zastopa koristi občin ter pripravi občinskim funkcionarjem potrebno gmotno stališče ter ukrepi njih ugled med narodom zato pa naj naše prizadevanje podpro prizadeti faktorji z vednim dopisovanjem.

Listnica upravnistva.

Dalje so poslali naročnino: Sl. županstvo Šardinje pri Ormožu; sl. županstvo Slavina, Notranjsko; sl. županstvo Doblje pri Črnomlju; g. Frančiček Kos, Močilno pri Radečah; slav. županstvo Liplje pri Turjaku; sl. županstvo v Borovnici; g. Fran Simenc, župan, Dol pri Ljubljani; g. Mihael Krštan, pek, Vojščica pri Kostanjevici; g. Ivan Bratoš, občinski tajnik, Podraga pri St. Vidu nad Vipavo; sl. županstvo Cerkovnjak pri Sv. Lenartu v Slov. goricah; slav. županstvo v Motniku; slav. županstvo v Rudolfovem; sl. županstvo Dolina pri Trstu; sl. županstvo Jesenice na Gorenjskem; sl. županstvo Podgrad, Istra; g. Josip Andrijašič, Cernikal, Istra; slav. županstvo Bukovje pri Postojni; slav. županstvo Crnuče pri Ljubljani; g. Ivan Cajner, župan, St. Pavel pri Preboldu; sl. županstvo Kandoše pri Litiji; sl. županstvo v Podzemlju na Dolenjskem; sl. županstvo Sorica pri Železnikih, Gorenjsko; sl. županstvo v Sežani; g. Josip Podstenšek, občinski tajnik, Razbor pri Slov. Gradcu; sl. županstvo v Vržeju, Štajersko.